

Værd at vide om Virksomhedsstart

Nielsen & Christensen
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Forretningsplan	3
Den daglige bogføring og regnskab	4
Virksomhedsform	5
Personligt ejet virksomhed:	5
Selskab:	5
Aktieselskab (A/S):	5
Anpartsselskab (ApS):	5
Fordele og ulemper ved at drive virksomhed i selskabsform	5
Fordele	6
Ulemper	6
Virksomhed fra privatadressen	7
Virksomhedsordningen	7
Kapitalafkastordningen	7
Opstart af virksomhed	8
Momsregistrering	8
Frivillig registrering for udlejning af fast ejendom:	8
Fritagelse for momsregistrering	8
Lønsumsafgift	9
Fritagelser for lønsumsafgift:	9
Hvordan gøres lønsumsafgiftsgrundlaget op?	9
Hvad er lønsummen?	9
Arbejdsgiver/indeholdelsespligtig for A-skat	10
Fradrag	11
Skat:	11
Udgifter til forsøg, forskning og markedsundersøgelser:	11
Moms:	11
Skat	12
Investeringsgoder - Anskaffelse af driftsmidler over kr. 75.000 og fast ejendom:	13
Handel med udlandet	13
Fakturakrav	13
Vigtige tidsfrister	15
Relevante hjemmesider	15

Forord

Denne folder henvender sig til iværksættere mv., som ønsker at starte virksomhed. Folderen omhandler mange af de spørgsmål, man naturligt stiller, når man er nystartet, og som kan få økonomisk betydning for virksomhedens fremtid.

Folderen omhandler således i store træk de mest almindelige spørgsmål omkring skat og moms.

Selvom folderen omhandler mange områder, er den på ingen måde udtømmende for reglerne indenfor skat og moms mv. Det kan derfor anbefales, at der søges professionel hjælp i den konkrete situation.

Aalborg, juni 2007

Forretningsplan

Som iværksætter bør De udfærdige en forretningsplan for Deres virksomhed. I forretningsplanen beskrives bl.a. idegrundlaget, produktet eller serviceydelsen samt den planlagte salgskanal, markedsføring, økonomi samt personlige ressourcer og mål mv.

Produktet eller serviceydelsen, der er påtænkt udbudt beskrives samt hvilke behov produktet eller serviceydelsen forventes at dække hos kunderne. Endvidere bør forretningsplanen indeholde oplysninger om, hvilken pris det forventes, at kunderne vil betale for produktet eller serviceydelsen, sammenlignet med den kalkulerede salgspris, og endelig om prisen er konkurrencedygtig i forhold til øvrige udbydere. Det kan herunder endvidere beskrives, hvilket særpræg virksomheden og dens produkt har i forhold til de øvrige konkurrenter med hensyn til pris, kvalitet, leveringstid og service mv.

Dette afsnit kan eventuel udvides med oplysninger om hvilken markedsføring, der skal anvendes, og hvordan produktet eller serviceydelsen skal kanaliseres ud til kunden, f.eks. via et direkte salg eller via en formidler.

Det bør endvidere overvejes, hvorvidt det vil være nødvendigt at ansætte personale, og i givet fald til hvilke opgaver.

Desuden bør forretningsplanen indeholde oplysninger om, hvilke leverandører der er påtænkt at anvende.

For at skabe et økonomisk overblik er det af stor vigtighed, at der udfærdiges et driftsbudget, og at det overvejes hvilke investeringer, der forventes at blive nødvendige for at opstarte virksomheden, herunder hvad denne finansiering i givet fald vil koste.

Det er ligeledes af stor økonomisk vigtighed, at forretningsplanen skaber et overblik over, hvor meget der er behov for at trække ud af virksomheden til privat forbrug. Det vil derfor også være nødvendigt at udarbejde et privatbudget

Forretningsplanen indeholder endvidere en redegørelse for, hvorfor De ønsker at starte egen virksomhed (idegrundlaget), og hvilke langsigtede og kortsigtede mål der er med virksomheden og Dem selv personligt.

De kan eventuelt finde yderligere hjælp ved at blive tilmeldt en gratis e-læring for iværksættere på www.startguiden.dk, hvor De guides igennem de spørgsmål, der nødvendigvis skal tages stilling til før virksomheds ideen kan realiseres.

Den daglige bogføring og regnskab

Det er af meget stor vigtighed for virksomhedens fremtid, at man kommer godt fra start. For at sikre nye virksomheder den bedst mulige start, har det offentlige en række tilbud om gratis eller billig rådgivning.

Der bør under alle omstændigheder udfærdiges et budget, når priser skal fastlægges osv. og for at kunne følge med i, hvordan det går økonomisk, og om der eventuelt skal foretages nogle justeringer mv. undervejs.

Ifølge bogføringsloven har selvstændige erhvervsdrivende pligt til at bogføre virksomhedens indtægter og udgifter og til at udarbejde et egentligt regnskab.

Den daglige bogføring er også med til at give et overblik over virksomhedens økonomiske situation, da det giver mulighed for at klarlægge virksomhedens indtjeningsevne og rentabilitet. Det er derfor af stor vigtighed, at der opbygges et godt og fornuftigt bogføringssystem.

Der skal oprettes en kontoplan for virksomheden, som er en oversigt over, hvilke "emner" de forskellige indtægter og udgifter hører til.

Herefter bogføres alle indtægter og udgifter af samme type under samme kontonavn. Kontonavnene kunne typisk være varesalg, varekøb, kontorartikler, bildrift, kasse, bank/ giro mv. Der skal derudover oprettes særlige konti for moms og A-skat mv.

Der skal dagligt føres et kasseregnskab/kassekladde. Her skal alle ind- og udbetalinger registreres. Der kan anføres ind- eller udbetalinger som et samlet beløb, hvis dette kan specificeres ved hjælp af f.eks. en kassestrimmel eller lign.

Kassebeholdningen skal hver dag tælles op og afstemmes, og eventuelle kassedifferencer skal bogføres.

Som omtalt tidligere er der ikke krav til, hvem der skal forestå den daglige bogføring, men vælger De selv at forestå bogføringen kan det anbefales at købe / lease et bogføringsprogram hos et anerkendt firma, som kan vejlede med hensyn til EDB-behov mv. Mange bogføringsprogrammer kan typisk også bruges til lagerstyring, prislister og kundekartoteker mv.

Deres revisor vil ligeledes kunne yde rådgivning om bogføringssystemer mv.

Alle regnskabsposter skal overfor myndighederne kunne dokumenteres i form af bilag.

Regnskabet med bilag skal opbevares i 5 år regnet fra udløbet af det regnskabsår, som materialet vedrører. Det vil sige, at regnskabsmaterialet for regnskabsåret 2007 skal opbevares frem til og med 31. december 2012. Dette gør sig også gældende, selv om virksomheden ophører.

Virksomhedsform

Nedenfor gives en kort redegørelse for nogle af de mest sædvanlige virksomhedsformer. Herefter følger et afsnit vedrører fordele og ulemper vedrørende det at drive virksomhed i selskabsform frem for personligt ejet virksomhed.

Personligt ejet virksomhed:

Der er ved en personlig ejet virksomhed ikke krav om et indskud af kapital.

Ejeren af virksomheden hæfter personligt for hele virksomhedens gæld, og en gæld til det offentlige vil i visse tilfælde kunne inddrives hos ægtefællen.

Drives der personlig virksomhed, skal der udover den løbende bogføring udarbejdes et skattemæssigt årsregnskab og en kapitalforklaring. Kapitalforklaringen er en oversigt over årets samlede indtægter og udgifter, og viser udviklingen i formuen.

I den personlige virksomhed er alt hvad der tjenes skattepligtig personlig indkomst. Renter kan som udgangspunkt kun fratreges i kapitalindkomsten. Du kan dog vælge at anvende virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen, som på mange måder sidestiller den personligt ejede virksomhed med en virksomhed drevet i selskabsform.

Virksomhedsordningen og kapitalafkastordningen beskrives senere.

Selskab:

Hvis De vælger at drive virksomheden i selskabsform, kan De vælge mellem et anpartsselskab og et aktieselskab.

Aktieselskab (A/S):

At oprette et aktieselskab (A/S) kræver, at der indskydes værdier for min. kr. 500.000. Indskuddet behøver ikke at være i rede penge, men kan også være aktiver i form af f.eks. maskiner, biler, varelager og lign.

Et aktieselskab skal have en bestyrelse bestående af min. 3 medlemmer, ligesom der skal udpeges en direktør til at varetage den daglige ledelse.

Der skal hvert år afholdes generalforsamling inden 5 måneder efter endt regnskabsår.

Hvert år skal der udarbejdes en årsrapport, som skal revideres af en registreret eller statsautoriseret revisor. Dette regnskab skal indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Der skal ligeledes indgives en selvangivelse til skattevæsenet. Hvis De er hovedaktionær i selskabet, skal der også udarbejdes en ka-

pitalforklaring for Dem, som vedlægges regnskabet.

Hvis der i selskabet er aktionærer, som ejer mere end 5% af aktiekapitalen, skal disse oplyses i regnskabet.

Anpartsselskab (ApS):

At oprette et anpartsselskab (ApS) kræver, at der indskydes værdier for min. kr. 125.000.

Indskuddet behøver ikke at være i rede penge, men kan også være aktiver i form af f.eks. maskiner, biler, varelager og lign.

Et anpartsselskab behøver ikke at have en bestyrelse, men der skal være en direktør til at varetage den daglige ledelse.

Der skal hvert år afholdes generalforsamling inden 5 måneder efter endt regnskabsår.

Hvert år skal der udarbejdes en årsrapport, som skal revideres af en registreret eller statsautoriseret revisor. Mindre virksomheder kan fravælge revision. Denne årsrapport skal indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Der skal ligeledes indgives en selvangivelse til SKAT. Hvis De er hovedaktionær i selskabet, skal der også udarbejdes en kapitalforklaring for Dem, som vedlægges regnskabet.

Fordele og ulemper ved at drive virksomhed i selskabsform

I princippet er regelsættet omkring moms og skat ens, uanset om der drives virksomhed i selskabsform eller om den drives som en personlig virksomhed.

Et selskab betaler selskabsskat på 25%, mens en personligt drevet virksomhed, beskattes efter reglerne om personlig indkomst og dermed en skatteprocent inkl. arbejdsmarkedsbidrag omkring 50 – 60%.

Det kunne derfor virke besnærende at drive virksomhed i selskabsform frem for personlig virksomhed alene pga. af de skattemæssige fordele.

Der skal dog gøres opmærksom på, at selv om selskabet kun skal betale 25% i skat, skal den løn De får fra selskabet beskattes som almindelig indkomst, ligesom der skal betales udbytteskat. Udbytteskatten udgør 28%/ 43%/ 45% afhængig af den samlede aktieindkomst.

Selskabsskatten opkræves som 2 årlige acontorater, som skal betales henholdsvis den 20. marts og den 20. november.

Nedenfor angives nogle fordele og ulemper, der er ved at drive virksomhed i selskabsform.

Fordele

- Ingen personlig hæftelse
- Udbytte kan hæves til lidt lavere skat end topskat
- Mulighed for ekstern egenkapitalfinansiering
- Bedre pensionsmuligheder
- Lettere generationsskifte, herunder oprettelse af holdingselskab
- Nemmere indtræden og udtræden af medejere
- Mulighed for udskydelse af beskatning ved virksomhedsophør
- Skattemæssigt fradrag for feriepenge for indehaver
- Evt. bedre overblik over privatøkonomien

Ulemper

- Krav til egenkapital, herunder særlige bestemmelser ved kapitaltab
- Formalitetskrav
- Offentlig indsigt
- Pligtmæssig revision, hvis virksomheden er af en vis størrelse
- Såfremt selskabets driftsresultat ikke kan dække lønnen til indehaveren, betyder det en større skattebetaling end ved anvendelse af virksomhedsordningen
- Ingen mulighed for lån i virksomheden
- Skattemæssigt ugunstigt at finansiere aktiekøb
- Strammere krav til generationsskifte med succession
- Beskatning ved fraflytning – dog mulighed for henstand

Virksomhed fra privatadressen

Det kan være vanskeligt at få fradrag for udgifter til opførelse, reparation, vedligeholdelse og drift af et kontor, der indgår som en del af privatboligen. Lokalet skal således fremstå som *udelukkende erhvervmæssigt anvendt*, det vil sige, at lokalet ikke vil være egnet til privat brug.

Der kan foretages fradrag for køb af PC'er, skrivebord og øvrigt kontorhold, hvis det kan sandsynliggøres, at udstyret mv. anvendes erhvervmæssigt.

Anvendes hjemmets telefon, er der skattemæssigt fradrag for den del af samtaleudgiften, der vedrører virksomheden. Dog vil en andel af samtaleudgifterne blive anset for private.

Der er ikke fradrag for abonnementsudgiften.

Momsmæssigt er der fradrag for den del af samtaleudgifterne, der skønsmæssigt vedrører virksomheden.

Virksomhedsordningen

Efter reglerne i virksomhedsskatteoven kan den skattepligtige, som driver selvstændig erhvervsvirksomhed, vælge at anvende enten reglerne om virksomhedsordningen eller reglerne om kapitalafkastordningen. Reglerne vedrørende kapitalafkastordningen er kort gennemgået i næste afsnit.

Virksomhedsordningen ligestiller på mange måder en personligt drevet virksomhed med et anparts- eller aktieselskab.

Fordele ved anvendelse af virksomhedsordningen:

- Virksomhedens renteudgifter kan fratregkes den personlige indkomst som andre driftsomkostninger
- Lavere beskatning af en beregnet forrentning af egenkapitalen i virksomheden (kapitalafkast)
- Der kan spares op i virksomheden mod betaling af en foreløbig skat på pt. 25%, hvilket giver virksomheden en bedre likviditet.
- Erhvervsdrivende med svingende indkomster kan udjævne beskatningen over årene ved at lade overskuddet eller en del heraf blive stående i virksomheden mod betaling af en foreløbig skat på pt. 25%.

Betingelser for anvendelse af virksomhedsordningen:

- Der skal ved indsendelse af selvangivelsen tilkendegives, at man ønsker at anvende ordningen
- Der skal være en regnskabsmæssig ad-

skillelse af virksomhedens økonomi og den private økonomi

- Overførsler mellem privat- og virksomhedens økonomi skal bogføres særskilt for hver post
- Ordningen omfatter alle de virksomheder, som den skattepligtige driver

Hvis det overskud der er opsparet i virksomhedsordningen overføres fra virksomheden til privatøkonomien, medregnes beløbet inkl. den foreløbige virksomhedsskat ved opgørelsen af den skattepligtige personlige indkomst. Den betalte foreløbige virksomhedsskat, der hører til det hævede beløb, fratregkes herefter i den skattepligtiges slutskat for det pågældende indkomstår.

Al opsparing i virksomhedsordningen er således personlig indkomst, når den hæves.

Da virksomhedsordningen kan virke meget kompliceret, kan det anbefales at søge professionel rådgivning f.eks. hvad angår privatbenyttelse af virksomhedens bil mv.

Kapitalafkastordningen

Kapitalafkastordningen er et valgfrit, forenklet alternativ til virksomhedsordningen. Ved at vælge denne ordning kan selvstændigt erhvervsdrivende, som ikke har brug for hele virksomhedsordningen, opnå nogle af virksomhedsordningens fordele på en mere enkel måde. Kapitalafkastordningen forudsætter f.eks. ikke, at økonomien regnskabsmæssigt adskilles i en privat økonomi og en virksomhedsøkonomi.

Afhængig af de nærmere økonomiske forhold, har selvstændigt erhvervsdrivende, som anvender kapitalafkastordningen, også mulighed for at opnå fuld fradragsværdi for erhvervmæssige renteudgifter.

Dette sker ved, at der beregnes et kapitalafkast af virksomhedens erhvervmæssige aktiviteter. Kapitalafkastet fragår i den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten. Kapitalafkastordningen indebærer således reelt, at der helt eller delvis gives fradrag i den personlige indkomst for virksomhedens renteudgifter.

Kapitalafkastgrundlaget opgøres ved indkomstårets begyndelse og som udgangspunkt som værdien af aktiver, der udelukkende benyttes erhvervmæssigt.

Kapitalafkastsatsen beregnes en gang årligt, og offentliggøres af SKAT. Der henvises til vedlagte folder vedrørende kapitalafkastsatsen.

Da kapitalafkastordningen kan virke kompliceret, kan det anbefales at søge professionel rådgivning f.eks. hvad angår aktiver, der også anvendes privat.

Opstart af virksomhed

Når virksomheden opstartes er det vigtigt, at virksomheden bliver registreret hos SKAT, idet virksomheden på det offentlige vegne opkræver en række skatter og afgifter mv, som skal afregnes til SKAT.

Registreringsforholdene kan være følgende:

- Momsregistrering
- Indeholdelsespligt for A-skat, ATP, AM- og SP-bidrag
- Punkt- og miljøafgifter
- Lønsumsafgift

De fleste virksomheder, dog ikke alle, skal registreres for moms. I afsnittet vedrørende fritagelse for momsregistrering er der nævnt en række eksempler på områder, der er fritaget for momsregistrering.

Hvis virksomheden er fritaget for momsregistrering, vil den ofte være lønsumsafgiftspligtig. Se afsnittet vedrørende lønsumsafgift.

Hvis De har ansatte i virksomheden skal De f.eks. registreres for indeholdelse af A-skat, ATP, AM- og SP-bidrag. Der henvises til ATP-husets hjemmeside vedrørende satserne for ATP.

Der ud over kan virksomheden blive registreringspligtig af punkt- og miljøafgifter.

Momsregistrering

Hvis De har en formodning om, at virksomhedens omsætning af varer og/eller ydelser overstiger kr. 50.000 indenfor en 12-måneders periode, skal virksomheden momsregistreres, uanset der er tale om eksempelvis salg af brugte varer, eller om varerne købes med henblik på salg i udlandet.

Momsregistreringen sker ved at indsende en blanket om virksomhedsstart til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Nedenfor er beskrevet i hvilke situationer, virksomheden skal momsregistreres:

- ved fremstilling, bearbejdning, udlejning, opbevaring og transport af varer
- når virksomheden bygger, reparerer, vedligeholder, projekterer eller anlægger fast ejendom, herunder jordarealer
- når virksomheden sælger serviceydelser indenfor en lang række områder, f.eks. rådgivning og vurdering, reklame, edb og IT, forlystelser, personlig pleje, servering og udlejning af varer og personer.
- ved salg af varer via internettet

Der gøres opmærksom på, at listen ikke er udtømmende, og at der kan være mange andre ydelser end de ovenfor nævnte, som kræver en momsregistrering.

Frivillig registrering for udlejning af fast ejendom:

Erhvervsmæssig udlejning og bort-forpagtning af fast ejendom, køb og opførelse af fast ejendom eller byggemodning af jord med henblik på salg til momsregistrerede virksomheder, kan omfattes af en frivillig momsregistrering.

Fordelen ved en frivillig momsregistrering er, at udlejer får fradragsret ved købsmomsen på alle omkostninger i forbindelse med udlejningen, herunder reparation, vedligeholdelse og ombygning af lejemålet. Til gengæld skal udlejer opkræve og betale moms at huslejen. Momsen på huslejen vil dog ofte være neutral i forhold til lejer, da lejer har fradragsret for huslejen, hvis lejemålet anvendes til momspligtige formål.

Fritagelse for momsregistrering

Momsloven fritager en del aktiviteter for moms. Nedenfor nævnes en række eksempler på områder, der er fritaget for momsregistrering. Der gøres dog samtidig hermed opmærksom på, at det kun er de mest almindelige momsfrie ydelser, der er nævnt. Der gøres endvidere opmærksom på, at aktiviteter, der er fritaget for momsregistrering ofte medfører lønsumsafgiftspligt.

- Sundhed, f.eks. hospitalsbehandling og

- lægebehandling
- Social forsorg
- Skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelser
- Foreninger
- Sport og fysisk træning
- Kulturelle aktiviteter, f.eks. museer, zoologiske haver, biblioteker mv.
- Forfatter- og komponistvirksomhed
- Administration, udlejning og bortforpagtning af fast ejendom
- Levering af fast ejendom
- Lotterier og lign.
- Frimærker
- Personbefordring (hvis transportmidlet er bus, dog kun rutekørsel)
- Rejsebureauvirksomhed og turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed
- Velgørende arrangementer
- Bedemandsvirksomhed, visse leverancer er dog momspligtige
- Genbrugsbutikker

Drives disse aktiviteter i sin rene form er virksomheden fritaget for moms, men har til gengæld ikke fradragsret for købsmoms. Mange af aktiviteterne er dog oftest kombineret med en momspligtig aktivitet, hvilket medfører at der for omkostninger, der vedrører både den momspligtige og den ikke momspligtige aktivitet, er delvis fradragsret i forhold til den momspligtige aktivitets andel af den samlede omsætning. Der henvises til afsnittet vedrørende fradragsret.

Lønsumsafgift

Som nævnt ovenfor er der en del aktiviteter, som er fritaget for moms. Mange af disse aktiviteter er i stedet lønsumsafgiftspligtige.

Lønsumsafgiftspligtige virksomheder skal ligeledes lade sig registreres ved Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Virksomheden er dog kun registreringspligtig for lønsumsafgift, hvis afgiftsgrundlaget overstiger kr. 80.000 årligt.

Nedenfor nævnes en række eksempler på områder, som er omfattet af lønsumsafgiftspligten. Der gøres dog opmærksom på, at listen ikke er udtømmende.

- Sundhedspleje
- undervisning
- sport
- kulturelle aktiviteter
- udlejning, bortforpagtning og administration af fast ejendom
- lotterier og spil
- personbefordring
- rejsebureauvirksomhed
- bedemandsvirksomhed
- visse ydelser i foreningsregi

Fritagelser for lønsumsafgift:

- social forsorg og bistand
- amatørsport
- udlejning og bortforpagtning af fast ejendom
- forfatter- og komponistvirksomhed
- persontransport direkte til eller fra udlandet

Man kan groft sagt anbringe virksomhedstyperne/brancherne i 4 kasser, som har hver deres måde, hvorpå afgiftsgrundlaget opgøres. Vi har i denne pjece valgt udelukkende at beskrive den mest anvendte metode kort.

Det er organisationsformen og aktiviteten, der er afgørende for, hvilken metode, der skal bruges.

Hvis virksomheden både har momspligtige og momsfrie aktiviteter, fordeles lønsummen forholdsmæssigt i forhold til tidsforbruget på hver del evt. ud fra et skøn i forhold til omsætningens sammensætning.

Hvordan gøres lønsumsafgiftsgrundlaget op?

For nedennævnte aktiviteter beregnes afgiftsgrundlaget som *lønsummen + over/underskud opgjort efter reglerne for opgørelse af skattepligtig indkomst. Lønsumsafgiften udgør 3,08%.*

- læger og tandlæger
- fysioterapeuter og kiropraktorer samt andre, der udfører sundhedspleje, herunder private klinikker og sanatorier
- kulturelle virksomheder, f.eks. private museer
- private skoler og kurser
- rejsebureauer
- virksomheder, der udfører persontransport her i landet, f.eks. taxavognmænd og vognmænd med rutebil.

Hvad er lønsummen?

- Enhver form for løn som virksomhedens ansatte har erhvervet inkl. tillæg, uanset disse indgår i lønnen eller udbetales særskilt.
  - o års-, måneds-, 14-dages-, uge-, dag-, eller timeløn, akkordfortjeneste, akkordafsnitstillæg, gratiale, honorar, bonus, tantieme og produktionsstillæg, taksregulering, anciennitets-, alders- og pensionstillæg, feriegodtgørelse, ferietillæg og søgnehelligdagsbetaling, overarbejde, forskudt arbejdstid og skifteholdstillæg
- Lønnen opgøres som en bruttoløn.

Arbejdsgiver/indeholdelsespligtig for A-skat

Har virksomheden ansatte, skal den registreres som arbejdsgiver / indeholdelsespligtig hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Der skal således indeholdes A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing af den løn, der udbetales til den enkelte medarbejder.

De indeholdte beløb skal specificeres, angives og betales den 10. i den efterfølgende måned.

Hvert år skal der, for hver enkelt ansat, også indsendes en lønoplysningsseddel til SKAT. Der skal på oplysningssedlen bl.a. anføres hvor meget der er udbetalt skattefri godtgørelser, løn, indeholdt A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing mv. til den enkelte ansatte.

Der ud over skal der hver måned foretages indberetning af de ansattes cpr-nr. til Skattecentret.

Da en forglemmelse vedrørende indsendelse af angivelser om indeholdt A-skat mv. til Skattecentret er forbundet med store rente- og gebyrudgifter, kan det anbefales at anvende et lønbureau, f.eks.. multi-data, til at forestå lønindberetningerne.

Fradrag

Der vil som hovedregel være fradragsret for langt de fleste udgifter til opstarten af virksomheden, forudsat kvitteringer mv. for indkøbene er til stede. De vil således kunne få fradrag for udgifter til advokat, revisor, markedsundersøgelser, udstyr, husleje, telefoner, løn og reklame mv.

Skat:

Hovedreglen for det skattemæssige fradrag for en given udgift er, at den skal være afholdt for at erhverve, sikre eller vedligeholde indkomsten.

Nogle fradrag kan dog ikke foretages straks, men skal afskrives over flere år, idet aktivet formodes at have mere end ét leveår. Nedenfor er anført nogle eksempler på afskrivninger:

	<u>Årliq %</u>
Maskiner mv., biler og skibe	25%
Bygninger og installationer (nedsættes til 4% for 2008)	5%
Goodwill	1/7

Anskaffelse af småaktiver (2007 kr. 11.600) kan afskrives straks, medmindre disse fungerer som led i en helhed. Endvidere kan software afskrives straks.

Udgifter til forsøg, forskning og markedsundersøgelser:

Der er adgang til at fradrage de omkostninger der har fundet sted i udviklingsfasen, herunder eventuelle udgifter til forsøg og udvikling, som er udført hos andre samt udgifter til f.eks. køb af et patentret.

Disse udgifter kan skattemæssigt fradrages, selv om de er afholdt mere end 6 måneder før virksomhedens opstart.

Udgiften kan vælges fradraget fuldt ud i opstartåret.

Hvad angår udgifter til forsøg og forskning, kan disse i visse tilfælde fradrages inden virksomhedens opstart. Udgifterne kan også vælges afskrevet over en 5 års periode, som løber fra og med det indkomstår, hvor virksomheden opstartes.

Det kan anbefales at søge professionel rådgivning for få klarlagt de mest fordelagtige muligheder.

Moms:

Som udgangspunkt har momspligtige virksomheder fuld momsfradragsret for omkostninger, der bruges til den momspligtige aktivitet. Der er dog ikke momsfradrag for f.eks. aktiver, der er købt af en privat person.

For at få fradragsret for momsen, skal leverandøren være momspligtig, ligesom leverancen skal være momspligtig. Nogle leverancer er fritaget for moms f.eks. nogle områder indenfor sundhedssektoren, den sociale forsyning, skoleundervisning, kulturelle aktiviteter, levering af fast ejendom.

Hvis en omkostning / udgift anvendes til både momspligtige og til momsfrie formål eller til formål, som ikke vedrører virksomheden, er der tale om en delvis fradragsret.

Fradragsretten indtræder på det tidspunkt, hvor sælgers moms forfalder til betaling. Det vil sige, at varen ikke behøver at være betalt, før der momsmæssigt kan foretages fradrag for den.

Virksomheden kan som udgangspunkt ikke foretage fradrag for følgende omkostninger:

- kost til virksomhedens indehaver og personale
- anskaffelse og drift af bolig for virksomhedens indehaver og personale
- naturalieaf lønning af virksomhedens ansatte
- anskaffelse og drift af vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, feriehus, sommerhuse og lign. for virksomhedens personale
- hotelophold
- anskaffelse og drift af personkøretøjer (hvidpladebiler)

Det kan dog vedrørende hotel- og restaurationsydelser nævnes, at der kan fradrages 25% af momsen, hvis denne er afholdt strengt erhvervsmæssigt.

Det kan endvidere nævnes, at der vedrørende repræsentation også kun kan fradrages 25% af momsen på udgiften.

Skematisk oversigt over fradragsreglerne for motorkøretøjer

	Fradragsret ved køb	Fradragsret ved leje	Fradragsret ved drift	Moms ved salg
Personbiler og motorcykler	Intet fradrag	Fradrag hvis lejeperioden > 6 måneder af beregnet grundlag	Intet fradrag Dog fradrag for passageafgift på Øresundsbroen	Ingen moms
Varebiler < 3 tons udelukkende momspligtig anvendelse	Fuldt fradrag	Fuldt fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Fuldt fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Der skal beregnes fuld moms ved salg
Varebiler < 3 tons anvendt til momspligtige og momsfrie formål	Intet fradrag	1/3 fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Fuldt fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Der skal ikke beregnes moms af salget
Varebiler < 3 tons anvendt til private og momspligtige formål	Intet fradrag	1/3 fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Fuldt fradrag, hvis momspligtig omsætning > kr. 50.000	Der skal ikke beregnes moms af salget
Varebiler > 3 tons udelukkende momspligtig anvendelse	Fuldt fradrag	Fuldt fradrag	Fuldt fradrag	Der skal beregnes fuld moms ved salg
Varebiler > 3 tons anvendt til momspligtige og momsfrie formål	Delvis fradragsret i forhold til den momspligtige omsætning	Delvis fradragsret i forhold til den momspligtige omsætning	Delvis fradragsret i forhold til den momspligtige omsætning	Der skal beregnes fuld moms ved salg og et beregnet fradrag
Varebiler > 3 tons anvendt til private og momspligtige formål	Delvis fradragsret for den del af momsen, som skønsmæssigt vedrører momspligtige formål	Delvis fradragsret for den del af momsen, som skønsmæssigt vedrører momspligtige formål	Delvis fradragsret for den del af momsen, som skønsmæssigt vedrører momspligtige formål	Der skal beregnes fuld moms ved salg og et beregnet fradrag

De skal være opmærksom på, at De ved at benytte varebilen privat, skal indbetale et tillæg i registreringsafgift.

Tillæggets størrelse er afhængig af bilens vægt og hvorvidt bilen anvendes privat. Ved delvis privat-benyttelse af en gulpladebil med tilladt totalvægt på op til 4 tons, skal der således betales 50% af kr. 5.040.

Skat

Personligt ejede virksomheder, som ikke anvender virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen, kan skattemæssigt tage fradrag for indkøbet af bilen ved at afskrive på den erhvervsmæssige del af købsprisen. Der kan endvidere tages et forholdsmæssigt fradrag i forhold til den erhvervsmæssige anvendelse for driftsudgifterne.

Man kan endvidere vælge at lade bilen forblive i det private regi. Virksomheden afreg-

ner herefter kørselsgodtgørelse for den erhvervsmæssige kørsel, De har foretaget i den private bil for virksomheden.

Satserne for kørselsgodtgørelse kan findes i vedlagte folder.

Virksomheden har fradrag for den udbetalte kørselsgodtgørelse. For at kunne dokumentere den erhvervsmæssige kørsel, skal der føres kørebog.

Kørebogen skal føres hver dag og vise datoen, km-tælleren ved dagens begyndelse og slutning, kørselens fordeling mellem privat og erhvervsmæssig kørsel. Det skal endvidere for den erhvervsmæssige kørsel anføres i hvilken anledning, og hvortil, der er kørt.

Investeringsgoder - Anskaffelse af driftsmidler over kr. 75.000 og fast ejendom:

Der er momsmæssigt særlige regler ved anskaffelse af "dyre aktiver" som fx fast ejendom, ombygninger og driftsmidler over kr. 75.000.

Disse "dyre aktiver" kaldes *investeringsgoder* og omfatter følgende anskaffelser:

- Opførelse, ombygning og modernisering/forbedring af fast ejendom
- Reparation/vedligeholdelse af fast ejendom, når værdien af arbejdet overstiger kr. 75.000 (ekskl. moms) årligt pr. ejendom
- Driftsmidler med en anskaffelsespris pr. stk. over kr. 75.000.

Når en fuld momspligtig virksomhed indkøber et investeringsgode, kan der foretages fuldt fradrag for købsmomsen ved modtagelse af fakturaen, når anskaffelsen skal anvendes i den momspligtige virksomhed.

Der er dog tale om, at virksomhed "forlods" har foretaget et fradrag for købsmomsen, idet der skal ske regulering af købsmomsen, hvis der indenfor de efterfølgende 5/10 regnskabsår, sker ændringer i anvendelsen af investeringsgodet i forhold til anskaffelsestidspunktet.

Det vil sige, at der skal ske regulering af købsmomsen, hvis der er foretaget 100% fradrag for købsmomsen på anskaffelsestidspunktet, og hvor anskaffelsen i de efterfølgende 5/10 år ikke længere anvendes i virksomheden eller anvendes til såvel momspligtige som momsfrie eller private formål – altså i de situationer, hvor fradragsretten er mindre end på anskaffelsestidspunktet.

Der skal dog ikke ske regulering, hvis udsvinget i fradragsretten udgør mindre en 10%-point.

Hvis fradragsretten stiger i forhold til fradragsretten på anskaffelsestidspunktet, kan der altid foretages regulering af købsmomsen – uanset udsvinget i stigningen ikke overstiger de 10%-point.

Da reglerne vedrørende investeringsgoder kan være meget komplicerede, kan det anbefales at søge professionel rådgivning, særligt i forbindelse med virksomhedsoverdragelser, køb/salg af fast ejendom samt ved opførelse af fast ejendom, som skal benyttes til blandede formål.

Handel med udlandet

Når virksomheden handler med udlandet, skal rubrikkerne A, B og C på momsangivelsen udfyldes, ligesom der skal indsendes

særlige lister over EU-varehandel og statistiske oplysninger til Skattecentrene.

Handles der med varer udenfor EU (3.-lande) herunder Grønland og Færøerne, skal virksomheden registreres som importør / eksportør. Registreringen foregår ved at afkrydse feltet for importørregistrering / eksportørregistrering på registreringsblanketten, der udfyldes ved anmeldelsen til momsregistrering.

Købes der varer i lande udenfor EU (3.-lande), skal der udfyldes særlige indførselspapirer (toldpapirer), og der skal i nogle tilfælde betales told af varens værdi. Varens værdi vil typisk være det beløb, som er anført på fakturaen + fragtomkostninger. Tolden kan skattemæssigt fradrages som en almindelig driftsomkostning.

Sælges der varer til lande udenfor EU, skal der udfyldes en udførselsangivelse (toldpapirer). De af toldcentret afstemplede udførselspapirer er dokumentation for, at varen har forladt EU, og der skal derfor ikke opkræves moms af salget.

Fakturakrav

Fakturakravene er harmoniserede indenfor EU og en almindelig faktura skal indeholde følgende oplysninger:

- udstedelsesdato (fakturadato)
- fortløbende nr.
- sælgers navn, adresse og momsregistreringsnummer
- købers navn og adresse
- mængden og arten af de leverede varer eller omfanget og arten af de leverede ydelser
- den dato, hvor levering af varerne eller ydelserne foretages eller afsluttes, eller hvor et afdragsbeløb betales, forudsat en sådan dato er fastsat og forskellig fra fakturaens udstedelsesdato (sjældent anvendt)
- afgiftsgrundlaget, pris pr. enhed uden moms
- gældende afgiftssats (25%)
- det momsbeløb, der skal betales

Ved momsfrit salg til andre EU-lande, skal fakturaen endvidere indeholde følgende oplysninger:

Varesalg:

- angivelse af, at varen fremsendes momsfrit
Angivelsen heraf kan ske ved henvisning til den relevante direktivbestemmelse/ momsloven eller ved anden tydelig påtegning, fx "momsfritaget", "zero-rated" eller "free of VAT"
- købers momsregistreringsnummer

Salg af ydelser:

- angivelse af, at ydelsen er omfattet af omvendt betalingspligt. Angivelsen heraf kan ske ved henvisning til den relevante direktivbestemmelse/momsloven eller ved anden tydelig påtegning, fx "omvendt betalingspligt" eller "reverse-charge".
- købers momsregistreringsnummer

PUNKT-, MILJØ- OG ENERGIAFGIFTER

På nogle varer opkræver told- og skattemyndighederne særlige afgifter, de såkaldte punkt-, miljø- og energiafgifter.

De kan i nogen udstrækning via momsangivelsen få godtgjort nogle af energiafgifterne. Nedenstående virksomheder er ikke godtgørelsesberettiget af energiafgiften vedrørende el:

- Advokat
- Arkitekt
- Bureau
- Forlystelse
- Landinspektør
- Mægler
- Reklame
- Revisor
- Rådgivende ingeniør

Der skal ske måling af forbruget i de tilfælde, hvor energien anvendes til både:

- Rumvarme/varmt vand og let proces
- Lette processer og tunge processer

En række varer, såsom f.eks. chokolade- og sukkervarer, cigaretter og røgtobak, emballager, kaffe og the, konsum is og mineralvand, er pålagt punktafgifter.

Fremstiller eller sælger virksomheden punkt-afgiftspligtige varer en gros, eller indfører dem fra udlandet til brug i virksomhedens produktion, skal der ske registrering for afgiften, som De på statens vegne opkræver og derefter skal afregne.

Da reglerne på punkt-, miljø-, og energiafgifterne er meget komplicerede og kan have stor økonomisk betydning for Deres virksomhed, anbefales det at søge professionel rådgivning.

Skematisk oversigt over godtgørelse af energiafgifter:			
Afgift	Rumopvarmning og varmt vand	Let proces	Tung proces
Co2 uden tilskudsaftale	0 %	0 %	13/18-dele (ca. 72,20 %)
Co2 med tilskudsaftale	0 %	32 %	97 %
El-afgift og el-distributionsbidrag	0 %	100 % - 1 øre pr. kwh	100 % - 1 øre pr. kwh
Olie-, gas- og kulafgift	0 %	100 %	100 %
Vandafgift	100 %	100 %	100 %

Vigtige tidsfrister

Angivelses- og betalingsfrister for nystartede virksomheder:

Moms	1 måned og 10 dage efter kvartalets udløb. Angivelse for april kvartal skal dog først ske 1 måned og 17 dage efter periodens udløb – altså 17. august
Import:	Told skal angives og betales 16 dage efter udløbet af den måned, hvor varerne er indført, hvis der er stillet sikkerhed for tolden. Er der ikke stillet sikkerhed for tolden, skal den betales senest 5 dage efter varerne er fortoldet
Punktafgift:	15 dage efter månedens udløb.
Lønsumsafgift:	15 dage efter kvartalets udløb. For enkelte virksomheder tillige en årlig regulering.
A-skat/bidrag:	A-skat mv. skal som udgangspunkt angives og betales senest den 10. i hver måned.
Indberetning cpr-nr. på ansatte skal indberettes	Samtidig med, at A-skat og bidrag skal indbetales, dvs. normalt den 10. hver måned.
Oplysningssedler:	Oplysningssedler skal indsendes 20. januar
B-skatteater:	Skal indbetales den 20. i hver måned, bortset fra juni og december
Selskabsskat:	Opkræves af SKAT i 2 årlige acontorater, som skal betales 20. marts og 20. november.
Selvangivelse, person:	1. juli i året efter indkomståret.
Selvangivelse, selskab:	6 måneder efter udløbet af regnskabsåret

Når du bliver registreret, fastlægges afregningsperioden for moms, A-skat mv. af SKAT.

Alle angivelser kan foretages via SKAT's "TastSelv-ordning" på internettet ved tilmelding på www.SKAT.dk.

Relevante hjemmesider

Nielsen & Christensen, www.n-c.dk

Startguiden, www.startguiden.dk

SKAT, www.SKAT.dk

ATP-Huset, www.atp.dk

Udgivelser i serien Værd at vide:

- Værd at vide om gulpladebiler
- Værd at vide om medarbejderobligationer
- Værd at vide om momstilbagesøgning
- Værd at vide om moms og afgifter
- Værd at vide om virksomhedsstart

Skatteafdelingen
Hasseris Bymidte 6
9000 Aalborg
Tlf. 98 18 33 33

Aalborg
Hasseris Bymidte 6
9000 Aalborg
Tlf. 98 18 33 33

København
Kvæsthusgade 3
1251 København K
Tlf. 39 16 36 36

Aars
Dyrskuevej 9
9600 Aars
Tlf. 98 62 38 66